

Kariyer Günleri ve Tecrübe Paylaşımı Etkinliklerinin Öğrencilerin Meslek İlgisi Üzerine Etkisi

[The Effect of Career Days and Experience Sharing Activities on Students' Professional Interest]

¹Kader Demiröz, MSc, PhD¹; ¹Enes Bulut, MSc, PhD¹

¹ Artvin Çoruh Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Anabilim Dalı, Artvin, Türkiye

Sorumlu Yazar / Correspondence Address:

Kader Demiröz

Artvin Çoruh Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Anabilim Dalı, Artvin, Türkiye

E-mail: kader.demiroz@artvin.edu.tr

Geliş tarihi / Received: 19.02.2024

Revizyon tarihi / Revised: 17.08.2024

Kabul tarihi / Accepted: 26.08.2024

Elektronik yayın tarihi: 30.09.2024

Online published

Anahtar Kelimeler / Keywords: Acil Yardım ve Afet Yönetimi, Eğitim, Etkinlik, Kariyer Günleri, Tecrübe Paylaşımı

/ Emergency Aid and Disaster Management, Training, Events, Career Days, Experience Sharing.

Kısaltmalar / Abbreviations: Yok / None.

Künye / Cite this article as: Demiröz K, Bulut E. The Effect of Career Days and Experience Sharing Activities on Students' Professional Interest. *Emerg Aid Disaster Science*. 2024;4(2):32-40.

Copyright holder Journal of Emergency Aid and Disaster Science

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License. This is an open Access article which can be used if cited properly.

Özet

Giriş: Afetlerde kayıpların azaltılması için alanında uzman bireylerin yetiştirilmesi oldukça önemlidir. Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, bu ihtiyacı giderebilmek adına üniversitelerin bünyesinde açılmış olan bir bölümdür. Bölüm mezunları, birçok alan ve kuruluştaki görev almaktadır. Bu durum kimi zaman öğrencilerin belirsizlik yaşamalarına zemin hazırlamaktadır. Bu belirsizlikler, öğrencilerin motivasyonunu azaltabilmekte ve akademik başarısını düşürebilmektedir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı Kariyer Günleri ve Tecrübe Paylaşımı etkinliklerinin Acil Yardım ve Afet Yönetimi öğrencilerinin meslek algısı üzerine etkisini belirlemektir.

Yöntem: Araştırma eylem araştırması olarak dizayn edilmiştir. Araştırma deseni olarak ise nitel araştırma desenlerinden olan yorumlayıcı fenomenolojik araştırma deseni kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen 14 öğrenci ile yapılan görüşmeler kapsamında bölüm seçiminde etkili olan faktörler arasında puan faktörü, bölüm niteliği ve kişiye uygunluk gibi etkenler öğrencilerin en çok üzerinde durduğu faktörler arasında yer almaktadır. Etkinliğin katkı ve etkilerine yönelik yöneltilen sorular doğrultusunda etkinliğin öğrenciler üzerinde ağırlıklı olarak olumlu etkiler bıraktığına yönelik ifadeler kullanılmıştır. Bu kapsamda öğrenciler konu hakkında bilgilendiklerini ve bilinçlendiklerini belirtirken mesleğe yönelik algılarında değişimler olduğu verdikleri ifadeler doğrultusunda saptanmıştır. Bunun yanı sıra etkinliğe yönelik geri dönütler alındığında olumlu dönütler alt temasının frekansının yüksek çıktığı saptanırken, etkinliğin geliştirilmesine yönelik uygulama önerileri de öğrenci ifadeleri doğrultusunda sıklıkla vurgulanmıştır.

Sonuç: Öğrencilerin bilgilendirme ve bilinçlendirme düzeyini artırmayı amaçlayan bu etkinlikte, etkinliğin motivasyon ve başarı düzeyinde artış sağladığı, öğrencilerde meslek algısını değiştirdiği ve meslek ilgisini artırdığı saptanmıştır.

Abstract

Introduction: It is very important to train experts in their fields in order to reduce losses in disasters. The Department of Emergency Aid and Disaster Management is a department opened within universities in order to meet this need. Graduates of the department work in many fields and organizations. This situation sometimes paves the way for students to experience uncertainty. These uncertainties can reduce students' motivation and academic success.

Purpose: The aim of this study is to determine the effect of Career Days and Experience Sharing activities on the professional perception of Emergency Aid and Disaster Management students.

Method: The research was designed as action research. As a research design, it was used within the scope of interpretive phenomenological research design, which is one of the qualitative research designs.

Findings: Within the scope of the interviews conducted with 14 students included in the study, factors such as score factor, department quality and suitability for the person are among the factors that are effective in department selection. In line with the questions asked about the contribution and effects of the activity, statements were used that the activity had predominantly positive effects on the students. In this context, while the students stated that they were informed and conscious about the subject, it was determined in line with their statements that there were changes in their perceptions of the profession. In addition, when feedback was received regarding the activity, it was determined that the frequency of the positive feedback sub-theme was high, and application suggestions for improving the activity were also frequently emphasized in line with student expressions.

Conclusions: In this activity, which aims to increase the level of information and awareness of students, it has been determined that the activity increases the level of motivation and success, changes the students' perception of the profession and increases their interest in the profession.

Bireyler öğrenim gördükleri üniversite bölümünü mezuniyet sonrası iş imkanlarının fazla olması, üniversite sınav puanının uygun olması ve mesleğe ilgi duyma¹ gibi nedenlerle tercih ederken, bazıları da toplumda ilgili mesleğe bakış açısının pozitif olması², aile ve çevrenin yönlendirmesi³ ve ilgili mesleği kendi karakterine uygun bulması⁴ nedeniyle tercih etmektedir.

Üniversite bölümleri kimi zaman bulunduğu coğrafyanın ihtiyaçlarına ve imkanlarına bağlı olarak açılabilir. Ancak bazı meslek gruplarının çalışabilecekleri kurumlar ve kuruluşlar ile görev, yetki ve sorumlulukları resmi kurumlarca tam olarak tanımlanmamıştır. Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü bu bölümlerden biridir⁵. Gerekli tanımlamaların yapılmamasına bağlı olarak öğrenciler, özellikle meslek sahibi olamama ihtimali nedeniyle öğrenim süreçlerinde motivasyon kaybı yaşayabilmektedir. Öğrencilerin motivasyon eksikliği yaşamaları akademik performanslarını da olumsuz yönde etkilemektedir⁶.

Öğrencilerde akademik performans düşüklüğü, mezuniyet sonrası dönemi olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle motivasyonun yükseltilmesi öğretim sürecinde önem taşımaktadır. Roger tarafından 1975’ de tanımlanan “Protection Motivation Theory (Motivasyon Koruma Teorisi)” ye göre bireyin hayatında risk oluşturan durumlara karşı koruyucu davranışlarda bulunması, bireyin motivasyon düzeyine bağlı olduğu belirtilmektedir⁷. Öğrencilerin meslek sahibi olamama korkusu bir tehdit unsuru iken bu tehdite karşı öğrencilerin motivasyonunun yükseltilmesi gerekmektedir. İlgili mesleğe yönelik tanıtımların yapılması ve aynı bölümden mezun olup çeşitli kurumlarda görev yapan kişilerin deneyimlerini paylaşması motivasyonu artırıcı etki göstermektedir. Bu etkinliklerin, öğrencilerin kariyer planlamalarını yapma sürecinde de rol oynadığı belirtilmektedir^{8,9}.

Işık ve Tokgöz’ ün 2022 yılında Turizm öğrencileri ile yaptıkları Kariyer Günleri Etkinliklerinin karar stratejileri üzerine etkisine yönelik bir çalışmada ilgili etkinliklerin öğrencilerin karar stratejileri üzerine etkisinin olduğu saptanmıştır¹⁰. Bunun yanı sıra Eşitti ve Buluk’ un 2018 yılında yaptıkları bir çalışmada ise öğrencilerin kariyerlerine yönelik karar süreçlerinde istihdam ve kariyer günleri etkinliklerinin yönlendirici olduğu saptanmıştır⁸.

Acil Yardım ve Afet Yönetimi bölümü afet ve acil durumların yönetilmesi sürecinde gerekli olan temel bilgi ve becerileri almış, afet yönetim süreçlerinde (hazırlık, zarar azaltma, müdahale ve yeniden yapılanma) saha ve saha gerisinde çalışan ve çalışacak olan profesyonellerin yetiştirildiği bir bölümdür¹¹.

YÖNTEM

Araştırmanın Türü

Araştırma eylem araştırması olarak tasarlanmıştır. Eylem araştırması sorunların saptanması, çözümüne yönelik etkinlik planlaması ve düzeltilmesi amacıyla eğitim örgütlerinde ağırlıklı olarak kullanılan bir araştırma yöntemidir¹². Bu kapsamda ilk etapta bir etkinlik planlanmıştır. Etkinliğin katılımcılar üzerindeki etkisini saptamak üzere ise yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış ve veri toplama

süreci başlamıştır. Araştırma deseni olarak ise nitel araştırma desenlerinden olan yorumlayıcı fenomenolojik araştırma deseni kapsamında tasarlanmıştır. Yorumlayıcı fenomenolojik yaklaşımda bireylerin deneyimleri bir araç olarak kullanılmaktadır. Araştırmacılar, katılımcıların bu deneyimlere yönelik algılarını tanımlar ve bu algıları kendi yorumlarına göre açıklar. Bu şekilde, katılımcıların ifade etmekte zorlandıkları düşünceleri yorumlama ve analiz etme imkanı olur¹³. Çalışmada “Consolidated Criteria for Reporting Qualitative Research (Nitel Araştırmanın Raporlanması için Konsolide Kriterler)” kontrol listesi kullanılmıştır¹⁴.

Etkinliğin İçeriği ve Katılımcıların Özellikleri

Araştırmacılar tarafından beş farklı oturumdan oluşan “Kariyer Günleri ve Tecrübe Paylaşımı Etkinlikleri” düzenlenmiştir. Bu etkinlikte Acil Yardım ve Afet Yönetimi mezunlarının istihdam edildiği beş farklı kurumdan ikişer konuşmacı katılım sağlanmıştır. Oturumlar Google Meet üzerinde oluşturulan toplantılarla gerçekleştirilmiştir. Toplantı bağlantıları bölümün birinci sınıfında öğrenim gören öğrencilerle paylaşarak katılımları sağlanmıştır. Oturumlarda;

- Kurumların tanımları, görev ve sorumlulukları, Türkiye Afet Müdahale Planı’ndaki yeri,
- Kurum personelinin faaliyetleri ve tecrübe paylaşımları konuları hakkında konuşmacılar tarafından bilgi ve tecrübe paylaşımı yapılmıştır. Aynı zamanda öğrencilerin mesaj ekranından soruları iletilmesine imkan verilmiştir.

Katılımcılar amaçlı örneklem yöntemine göre çalışmaya dahil edilmiştir. Bu örnekleme yöntemi ilgili durum kapsamında belli ölçütleri karşılayan katılımcıları çalışma için en uygun özelliklerine göre belirlemeye yöneliktir^{15,16}. Araştırmaya dahil edilme kriteri olarak araştırmacılar tarafından organize edilen ve beş farklı oturumdan oluşan “Kariyer Günleri ve Tecrübe Paylaşımı Etkinlikleri” nin en az üç tanesine katılmış olmak belirlenmiştir.

Katılımcıların tamamı birinci sınıfta öğrenim görmektedir. Yaşları 18-22 arasında değişiklik göstermekte olan katılımcıların büyük bölümü (n:11) kadındır.

Veri Toplama

“Kariyer Günleri ve Tecrübe Paylaşımı Etkinlikleri” nin ardından öğrencilere çalışmanın amacı, görüşme süreci ve katılımcıların haklarına ilişkin bilgi verilmiştir. Araştırmaya katılmaya gönüllü olan ve araştırmaya dahil edilme kriterlerini taşıyan 14 öğrenci ile yüz yüze görüşme sağlanmıştır. Dahil edilme kriterlerini taşıyan öğrencilerden çalışmaya katılmayı reddeden öğrenci bulunmamaktadır. Yanıtlar doygunluğa ulaşana kadar görüşmeler sürdürülmüştür. Katılımcılar ve araştırmacıların ortak kararı kapsamında uygun tarih ve saatlerde yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Araştırmacılar K.D. (kadın) uzman, E.B. (erkek) ise doktor ünvanına sahiptir. Her iki araştırmacının da nitel araştırma türünde yayımlanmış araştırmaları mevcuttur. Araştırmacılar, bölüm öğrencilerinin mesleğe yönelik kaygılarını ve bilinmezliklerini ortadan kaldırmayı hedeflemektedir.

Bölüm öğrencilerinin mesleğe yönelik kaygılarını ve bilinmezlikleri ortadan kaldırmayı hedefleyen bu çalışmanın

görüşme formu; onam metni, demografik bilgiler ve konu kapsamında oluşturulan bazı sorular içermektedir. Görüşme sırasında anlaşılmayan sorular araştırmacılar tarafından farklı şekillerde katılımcılara tekrar yöneltilmiştir. Görüşme tamamlandıktan sonra katılımcı ile görüşme tekrarı yapılmamıştır. Ancak katılımcıların yanıtları araştırmacılar tarafından teyit amacıyla birer kez okunarak katılımcılardan ifadelerin doğruluğu konusunda geri bildirim alınmış ve yanlış anlaşılmaları önüne geçilmiştir. Görüşmeler sırasında tespit edilen anahtar sözcükler not edilmiştir. Görüşmeler ortalama 15 dakika sürmüştür. Veri doygunluğuna ulaşana kadar araştırmaya öğrenci katılımı sağlanmıştır. Görüşmeler sırasında alınan cevapların tekrarı gibi doygunluk kriterlerinin karşılanması sonucunda veri toplama işlemi tamamlanmıştır. Görüşmeler sesli kayıt şeklinde kaydedilmiş ve transkripsiyon işlemi araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Çalışma kapsamında verilen cevaplar doğrultusunda “bölümü seçme nedenleri”, “etkinliğin katkı ve etkileri”, “etkinliğe yönelik geri dönütler” olmak üzere üç tema ve bu temaların altında on alt tema oluşturulmuştur.

Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırma süresince geçerlilik ve güvenirlilik süreçlerinin sağlanması adına **Tablo 1**'deki adımlar¹⁶ uygulanmıştır. Bu hususların her biri araştırmacılar tarafından dikkatle incelenmiş ve araştırmacının yansızlığının sağlanması adına özellikle katılımcılara etkinliğe yönelik önerileri ve eleştirilerinin aktarılması adına sorular yöneltilmiştir. Bunun yanı sıra veri kaybı olmaması adına kayıtlar tutulmuş ve her soru sonrası katılımcıların ifadelerinin doğru şekilde algılanıp algılanmadığı teyit edilmeye çalışılmıştır. Süreç içerisinde farklı araştırmacılar tarafından yöntem ve bulgular ile ilgili görüşmeler sağlanmıştır. Uygulama öncesi ve sonrası literatür taraması sağlanmış ve yazım süreci ile eş zamanlı devam etmiştir.

İç Geçerlik Kapsamında;

Uzun süreli etkileşim; Araştırmacının çalışmanın yapılacağı ortamda uzun süreli kalması, veri toplamaya yeterli zamanın ayrılması çalışmanın geçerliğini artıran bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır¹⁶.

Sahada yeteri kadar vakit geçiren araştırmacının saha, katılımcı ve araştırmaya yönelik önyargılarının azaldığı söylenebilir. Bunun yanı sıra uzun süreli etkileşim araştırmacının saha ve katılımcıların yaşam tarzları ile ilgili detaylı bilgi sahibi olmasını, bilgi kayıplarını kontrol etmesi ile beraber güven ortamının inşa edilmesine katkı sağlar¹⁷.

Teyit; Araştırma süresince katılımcıların verdiği ifadelerin doğruluğu konusunda katılımcıya sıklıkla verdiği cevapların tekrar edilmesi, anlaşılmayan durumların anlaşılması adına ilave sorular yöneltilmesi yoluyla cevapların teyit edilmesi aşamasıdır¹⁶. Çalışmamızda görüşmeler sırasında her soru sonunda, katılımcılara verdikleri ifadeleri teyit etmek amacıyla, verilen ifadeler araştırmacı tarafından tekrar edilmiş ve gereken durumlarda ilave sorularla süreç desteklenmiştir.

Araştırmacı önyargılarını azaltma stratejileri; Nitel araştırmaların katılımcı ve araştırmacı önyargıları barındırdığına yönelik görüşler bu durumun nitel araştırmaların güvenirliliğini etkilediğini belirtmektedir¹⁸.

Bu kapsamda hem katılımcının hem araştırmacının önyargılarını azaltmaya yönelik bazı stratejiler izlenebilmektedir. Bunlar arasında katılımcıyı çalışma hakkında (amaç, yöntem, veri toplama süreci) detaylı olarak bilgilendirmek ve güven ortamı oluşturmak gelirken araştırmacı önyargısını azaltmaya yönelik stratejiler ise araştırmacının mümkün olduğunca grup dışında kalması ve işbirliğinden kaçınması yoluyla sağlanır¹⁸.

Tablo 1. Araştırmada Geçerlik-Güvenirlilik Kriterlerinin Sağlanmasına Yönelik İzlenen Adımlar¹⁴

Faktör	Yöntemler
Geçerlik	<i>Uzun süreli etkileşim</i>
	<i>Teyit</i>
	<i>Araştırmacı önyargılarını azaltmaya yönelik stratejiler</i>
İç Geçerlik	<i>Araştırmacı üçgenleme tekniği</i>
	<i>Amaçlı örneklem seçimi</i>
Dış Geçerlik	<i>Seçim kriterlerinin saptanması</i>
	<i>Ortam ve katılımcı tanıtımı</i>
Güvenirlilik	<i>İç Güvenirlilik</i>
	<i>Denetlenebilirlik</i>
Dış Güvenirlilik	<i>Literatür taraması ve araştırma yöntemlerinin tanıtımı</i>
	<i>Farklı araştırmacının/araştırmacıların süreç ve sonuçları incelemesi</i>

Bu çalışmada grup dışında kalmak gibi bir koşulun sağlanması oldukça zor olmakla birlikte araştırmacı bu koşulu sağlamak için farklı bir geçerlik stratejisi olan meslektaş değerlendirmesine başvurmuştur¹⁸.

Araştırmacı üçgenleme tekniği; Üçgenleme tekniği farklı kaynaklardan elde edilen veriler yoluyla sonucu kontrol etmeye yönelik bir stratejidir¹⁸. Araştırmacı üçgenlemesi ise

analiz sürecine farklı araştırmacıların katılması ve sonuç verilerinin kontrol edilmesine yönelik bir stratejidir¹⁹.

Dış Geçerlik Kapsamında;

Seçim kriterlerinin saptanması ve uygun örneklem seçimi; Çalışma konu ve kapsamına yönelik katılımcı seçim kriterlerinin belirlenmesi ve buna yönelik en uygun örneklem grubunun seçimini içermektedir.

Ortam ve katılımcı tanıtımı; Nitel araştırmalarda geçerlik riterlerinden biri olan aktarılabirliği kanıtlamak amacıyla örneklem seçiminin nasıl yapıldığı, katılımcı özellikleri ve ortam açıkça tanımlanmalıdır¹⁶.

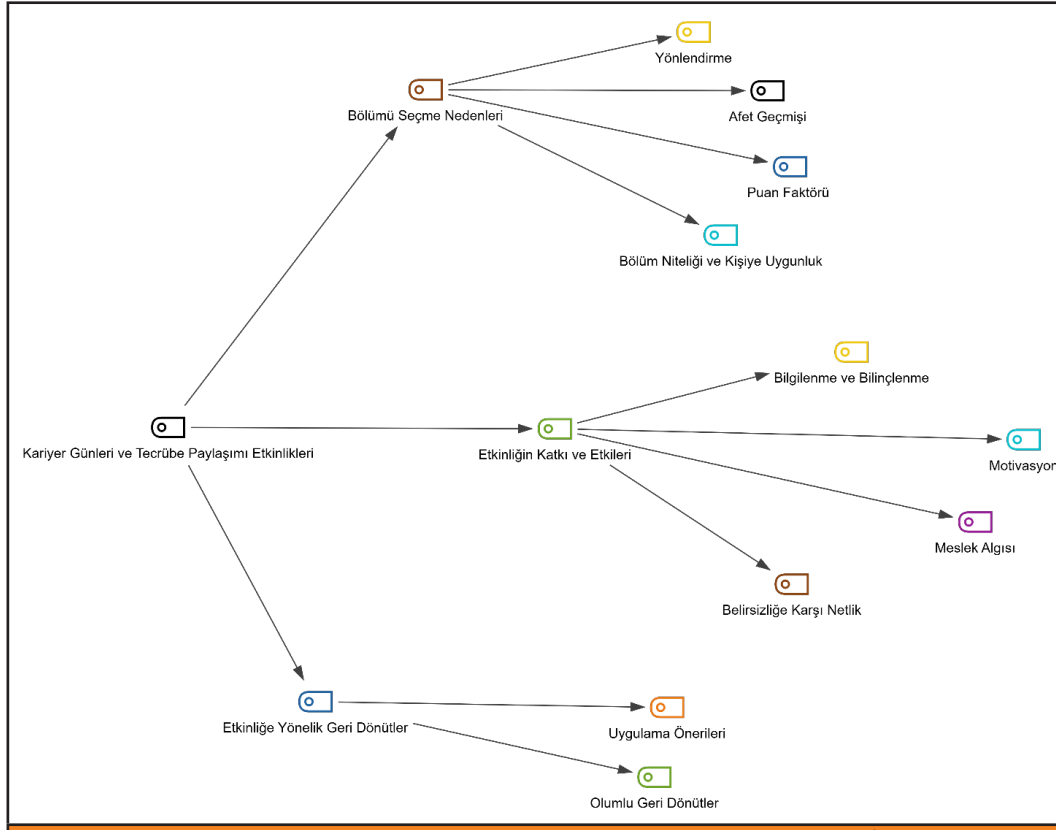
İç Güvenirlik Kapsamında;

Denetlenebilirlik; Çalışmaya yönelik karar, tasarımı, prosedür ve analiz süreçleri içerisinde başvuru sorularının yazılması ile yazılan soruların eksiksiz ve özenli bir şekilde yansıtılmasıdır.

Literatür taraması ve araştırma yöntemlerinin tanıtımı; Çalışmamıza başlamadan önce konu hakkında detaylı literatür taraması yapılmakla beraber ilgili kaynaklar giriş ve tartışma kısmında kullanılmıştır. Bunun yanı sıra araştırma yöntemi makalenin yöntem kısmında ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

Dış Güvenirlik;

Farklı araştırmacının/araştırmacıların süreç ve sonuçları incelemesi; Araştırmaya yönelik süreç ve sonuçlar yazarlar dışında bağımsız bir araştırmacı tarafından incelenmiş ve onaylanmıştır.

Şekil 1. Kariyer Günleri ve Tecrübe Paylaşımı Etkinlikleri Tema-Alt Tema İlişkisi

Verilerin Analizi

Araştırmaya katılan katılımcılardan sözlü onay alındıktan sonra dijital ortamda yapılan kayıtlar ilk etapta transkript edilmiş, ardından veri kaybı olmaması açısından araştırmacılar tarafından tekrar kontrol edilmiştir. Transkripsiyon süreci sonrası veriler MAXQDA 2022 programına aktarılmış ve araştırmacılar tarafından her bir katılımcının görüşme sırasında verdiği cevaplar değerlendirilerek kodlamalar yapılmıştır. Bu kapsamda bölümü seçme nedenleri, etkinliğin katkı ve etkileri ile geri dönütler olmak üzere üç farklı tema altında incelenmiş ve analizler yapılmıştır. Analiz tamamlandıktan sonra bulgular hakkında katılımcılar ile paylaşım gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Görüşmeler sonucunda "bölümü seçme nedenleri", "etkinliğin katkı ve etkileri" ile "etkinliğe yönelik geri dönütler" şeklinde üç ana tema elde edilmiştir. Ana temaların altında da alt temalar oluşturulmuştur. Bu kapsamda ana temalar ve alt temalar ile ilgili detaylı bilgiler Şekil 1'de mevcuttur.

Tema 1. Bölümü seçme nedenleri

Öğrencilerin üniversite bölümü seçme nedenleri üniversite

öğrenimi görme amaçlarına göre değişim göstermektedir. Çalışmada bölümün niteliği ve kişiyeye uygunluğu, puan faktörü, afet geçmişi ve yönlendirmenin bölüm seçiminde etkili olduğu saptanmıştır.

Alt Tema 1.1. Bölüm niteliği ve kişiyeye uygunluk

Bölümlerin taşıdığı niteliklerin öğrencilerin meslek hayatında hizmet vermek istedikleri alanlara uygun olması bölüm seçiminde etkili olabilmektedir.³ Öğrencilerin tamamına yakını (n=13) Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü'nü bölümün niteliğinden dolayı seçtiğini ifade etmiştir. K1 bölüm niteliğinin bölümü seçmede etkili olduğunu şu sözlerle ifade etmiştir:

"Öncelikle ben küçüklüğümde beri sağlık alanında devam etmeyi istiyordum. Hedefim başka bir meslekti. Fakat ona sıralamam ve puanım yetmedi. Bu bölüm karşıma çıktı. Ve hani araştırdım. Ben mesela uygulama alanını seviyorum ve bunun içerisinde sağlık da yer alıyor. Hem de insanlara iyilik yapıyorsun. Onlara yardım ediyorsun. Bu bölüm beni çok tatmin etti açıkçası" (K1).

Alt Tema 1.2. Puan faktörü

Üniversite bölümlerine sınav sonucu elde edilen puanla tercih yapılmaktadır. Bazı durumlarda öğrenciler kendilerine uygun olmamasına rağmen üniversiteye giriş noktasında za-

man kaybetmemek adına puanlarının uygun olduğu bölümlere yerleşebilmektedir. K8'in, bu duruma yönelik ifadesi şu şekildedir;

"İlk başta bu bölüm aklımda hiç yoktu ve sıralamam düşük geldiği için bu bölümü yazmak istedim. Aslında yazarken çok tereddüt ettim. Çünkü "dolmadı" yazısı falan vardı bu bölümlerde. Yani kontenjanı tam dolmayınca "dolmadı" diye geçiyor. Yani nasıl olur; nasıl olmaz. Çünkü ailemde de bu bölümü okuyan biri yoktu. Sıralamam olduğu için bu bölümü seçmiştim aslında"

Alt Tema 1.3. Afet geçmişi

Geçmişte afet deneyimi olan öğrenciler, bu acıları başka insanların yaşamasını istememe düşüncesi ile alanda uzmanlaşmak ve insanlara hizmet etmek isteyebilir. K8, bu duruma yönelik düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir;

"Bir de Elazığ'da yaşıyorum ben. Elazığ depremi olduğu için o şeyden etkilendiğim için daha çok bu bölümü seçtim."

Alt Tema 1.4. Yönlendirme

Üniversite bölümlerinin seçiminde diğer bir etmen ilgili bölüm hakkında deneyimi ya da bilgisi olan ve kendilerine güvenilen bireylerin yönlendirmesidir. K3, bu duruma yönelik;

"Seçme nedenim, bölüm bir rehberlikçim tarafından önerildi. Ben de ona dayanarak zaten geldim. Dershanedeki rehberlikçim. Buraya geldiğimde hiçbir bilgim yoktu bölümle alakalı" ifadesini kullanmıştır."

Tema 2. Etkinliğin katkı ve etkileri

Öğrencilerin bir kısmı üniversitede herhangi bir bölüme kabul edildiğinde ilgili bölüme yönelik bilgi sahibi olmayabilir. Bölümün niteliği ve mezuniyet sonrası süreç ile ilgili bilgilendirilme etkinliklerinin paylaşılması ile öğrencilerde öğrenim gördükleri bölüme dair bilinmezlikler ortadan kalkar ve olumlu gelişmeler görülebilir.

Alt Tema 2.1. Bilgilenme ve Bilinçlenme

Öğrenciler, öğrenim gördükleri bölüm hakkında bazen hiç bilgi sahibi olmayabilir. Bazen ise kısıtlı bilgiye sahip olabilirler. Üniversite bölümlerine ilişkin yapılan tanıtım etkinliklerinde öğrencilerin bilgi sahibi olmadığı konularda bilgi ve bilinç sahibi olmaları sağlanabilmektedir. K2 ve K3'ün etkinliğin katkı ve etkileriyle ilgili düşünceleri şu şekildedir:

"Okuduğum bölüm ile ilgili bitirdiğimde neler yapacağım ile ilgili daha fazla bilgi sahibi olmama imkan tanıdı yani internetten araştırarak öğrenemeyeceğim bilgiler öğrendim ve benim için gayet güzel ve eğlenceli geçti (K2).

"Kariyer günleri etkinlikleri çok güzel bir etkinlik bence. Mutlaka her bölümde olması gerekiyor. Çünkü bölümü daha iyi tanıyoruz. Zaten ben o etkinlik olmadan önce bölüme olan bakış açım bayağı değişti. Bunu olumlu yönde çok tavsiye ederim herkese. Olumlu yönde herkesi çok değiştiriyor. Bunu sadece bizim bölümde değil, bütün bölümlerde tavsiye ederim" (K3).

Alt Tema 2.2. Motivasyon

Yapılan etkinlikte meslekte yer alan mezunların paylaşımları sonucu öğrencilerin olumsuz düşünceleri azalabilmekte ve bölümün etkinliklerine daha istekli şekilde katılım sağlayabilmektedir. Bu durum öğrencilerin akademik başarısını da artırabilmektedir. K1 ve K7, etkinliğin motivasyonlarını artırdığını şu sözlerle ifade etmiştir:

"...bazı kişilerin bana olumsuz şeyleri de oluyor. Hani

"bilmem bu bölümün ataması yok" falan vs gibisinden. Ama bazıları bana iyi algı oluşturuyor ama bunu sonuçta bilen insanlar tarafından konuşmak çok daha verimli oluyor. Çünkü onlar okumuş, görmüş, bu bölümün ne olduğunu biliyorlar. Açıkçası beni motive etti. O insanlarda güzel şeyler duymak beni mutlu etti. Ben yararlı olduğunu düşünüyorum." (K1).

"Derslere olan ilgimin artmasıyla kendimi daha çok geliştirebileceğim. O yüzden derslere olan ilgim de arttı. Kendimi yükseltmek için bir şeyler yapmak istiyorum. Kendimi yükselttiğim süreçte iyi bir şeyler yapabileceğimi düşünüyorum" (K7).

Alt Tema 2.3. Meslek Algısı

Toplumda meslekler hakkında yeterli bilgi sahibi olunmadığı durumlarda meslek algısı mesleğin gerçek kapsamından farklı olabilir. Bu durum öğrencilerin bölüm seçiminde ya da bölümde öğrenim görmeye başladıklarında özellikle motivasyon anlamında problem yaşamalarına neden olabilir. Etkinlik sonucunda meslek kapsamında nelerin yapıldığını anlamak öğrencilerin mesleğe yönelik algılarını olumlu yönde değiştirebilmektedir. K3, meslek algısının etkinlik sonrasında değiştiğini şu şekilde ifade etmiştir:

"Dediğim gibi daha önceden mesleğe dair bir bilgim yoktu. O görüşmelerden sonra daha farklı bakış açıları oldu olumlu yönde. Önceden beğenmiyordum ama o görüşmelerden sonra öyle bir şey olmamaya başladı. Daha önce araştırmadığım bir bölüm için pek güvenmiyordum kendime, beğenmiyordum da. Ama o görüşmelerden sonra hem beğenip hem de olumlu tarafından bakmaya çalıştım ve daha fazla farklı yerlerde iş imkanı olduğu için daha fazla beğenilebilir" (K3).

Alt Tema 2.4. Belirsizliğe Karşı Netlik

Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, mezuniyet sonrası Kızılay, AFAD (Afet ve Acil Durum Başkanlığı), İtfaiye, DHMİ (Devlet Hava Meydanları İşletmesi) ve akademi gibi alanlarda çalışma yetkinliğine sahip personel yetiştirmektedir. Bölümde öğrenim gören öğrencilerin hangi alanda hizmet vereceklerine dair belirsizlikleri bulunabilmektedir. Etkinlikte farklı kurumlarda görevli personelin paylaşımları sonucunda öğrencilerin kararları konusunda netlik kazanmalarını sağlamıştır. K2 ve K6 konu hakkındaki düşüncelerini şu şekilde belirtmiştir:

"Araştırıp çok beğendim tam bana uygun bir meslek olduğunu düşündüm. Bu yüzden seçtim. Bu etkinlikten sonra da doğru karar verdiğimi anladım" (K2).

"... sağlık alanında çalışmayı düşünüyordum. Şimdi ise akademik alanda çalışmayı düşünüyorum. Ben mesela buraya geldiğim zaman çok kararsızdım. Mesela o çok kafamda vardı işte ondan sonra artık ne olacağıma karar verdim sayılır" (K6).

Tema 3. Etkinliğe Yönelik Geri Dönütler

Katılımcıların etkinliğe yönelik olumlu ve/ve ya olumsuz olarak görüşlerini saptamaya yönelik sorulara yönelik verilen cevaplar doğrultusunda "etkinliğe yönelik geri dönütler" teması oluşturulmuştur.

Alt Tema 3.1. Uygulama Önerileri

Etkinlik, farklı şehirlerden konuşmacıların olmasından dolayı online gerçekleştirilmiştir. Farklı kurumlardan ikişer konuşmacı konu hakkında sunumlarını yapmıştır. Öğrencilerin

programın yürütülmesine ilişkin görüşleri incelendiğinde ağırlıklı olarak etkinliğin yüz yüze yapılması, yerinde kurum ziyaretlerinin gerçekleştirilmesi, daha fazla konuşmacının sunum yapması ve sunumlarında yaptıkları faaliyetlere ilişkin videolara yer verilmesine ve Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü'nde öğrenim gören üst sınıftaki öğrencilerin deneyimlerini paylaşmasına yönelik öneriler tespit edilmiştir. K1, K2, K4 ve K12 uygulama önerileri doğrultusunda şu ifadeleri kullanmışlardır:

"Bu bence yüz yüze olabilirdi. Mesela şöyle. Hani ben mesajla kendimi orada ifade, tabi sesimi de açabilirdim orada ama kimler var, kimler izliyor diye utanmıştım açıkçası. Ve yüz yüze olsa ben asla çekinmeden elimi kaldırıp istediğim soruyu yöneltebilirdim. Hani yüz yüze olması daha iyi olurdu açıkçası benim açımdan diye düşünüyorum" (K1).

"Daha farklı kişilerin tecrübeleri ile aktarılsa belki bizim için daha iyi olur. Mesela bir kişi AFAD'a girerken farklı bir şekilde girmiştir. Farklı zorluklar yaşamıştır okurken ya da AFAD'a girerken başka bir kişi daha farklı zorluklar yaşamıştır. Biz daha çeşitli tecrübeler duyduğumuzda bizim için daha hazır oluruz. Karşılaşacağımız şeylerde biraz bilgi sahibi oluruz" (K2).

"Eklemek isteseydim video eklerdim yaptıklarımıyla ilgili. Mesela sahada bir şey yapıyorsam onu izletirdim. Gerek yüz yüze gerek online. Yani bu şöyle oldu, şöyle bitti. İnsanların gözünde canlandırırdım" (K4).

"Onun dışında arada bir itfaiye, AFAD, Kızılay olsun. Oralara küçük ziyaretlerde de bulunabilirdik. Birinci sınıflara yapılmasını isterdim. Çünkü bu bölüme gelen ön yargıyla geliyor. Gelen gitmek istiyor. Ya da bu bölümün başka bir üniversitesine geçiş yapmak istiyor. Hem okuduğumuz ili sevmek, hem kendimizi geliştirmek hem de bölüme karşı biraz daha ılımlı olmak için bence bunlar yapılabilir. Etkinliğin eksik bir yönü yok sadece geliştirebilir yönleri vardı" (K12).

Alt Tema 3.2. Olumlu Geri Dönütler

Öğrencilerle yapılan görüşmelerde etkinliğe yönelik olumlu geri dönütler elde edilmiştir. Etkinlikte sunumların yer alması, etkinliğin soru-cevap şeklinde yürütülmesi ve konuşmacıların kurumlarına ait üniformalarla sunum yapmaları etkinliğin olumlu yanları olarak ifade edilmiştir. K10 ve K11, etkinliğe yönelik düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir:

"Bence etkinlik çok iyi bir şekilde düzenlenmişti. Mesela bilgisayar vardı bizim oradan okuyabileceğimiz vardı. Yine göz teması orada kurabiliyoruz ama dediğim gibi bizi ayrıyeten bilgisayarla bilgilendiriyorlar hem kendileri konuşuyorlar işte mesela yanlış bir bilgi olsa bile o bilgisayardan görüyoruz yanlış bir bilgi yok. Yani güvenli bir şekilde anlatıyorlar bize" (K10).

"Bence yaptıkları gerek böyle buluşmalarımız olsun onlar falan çok iyiydi zaten bayağı bir iyi kişileri alıp bizi yönlendirdiler onlar hani kendi hayatlarından anlatarak bazı şeyleri yani çünkü bir insan yaşamış yaşadığı şeyleri bize aktarıyor ve bu çok hoşuma gitti zaten hani yaptınız pek bir önerim yok açıkçası bundan dolayı güzel şeylerdi ve bizi biraz daha mesleğe yönlendirdiniz. Bütün hocalarımız için de teşekkür ediyorum. Bir önerim yok hocam şu anda" (K11).

Öğrenciler genel olarak etkinliğin mesleki bilgi ve bilinç düzeylerini artırdığını, bu kapsamda yapılacak etkinliklerin nitelik ve çeşit bakımından artırılmasının fayda sağlayacağını belirtmişlerdir.

TARTIŞMA

Öğrencilerin üniversite bölüm tercihlerinde çeşitli etmenler rol oynamaktadır^{3,20-22}. Ancak bölüme yerleşmeye hak kazandıktan sonra öğrenim süreci ve mezuniyet sonrası süreç ile ilgili bilgi eksikliği öğrencilerde motivasyon kaybı ve akademik başarıda düşüş gibi sonuçlara neden olabilir. Bu çalışmada, kariyer günleri ve tecrübe paylaşımı etkinliklerinin öğrencilerde meslek algısı üzerine etkisi araştırılmıştır. Yapılan analizler sonucunda "bölümü seçme nedenleri", "etkinliğin katkı ve etkileri" ve "etkinliğe yönelik geri dönütler" olmak üzere üç temaya ulaşılmıştır.

Bölüm tercihlerinde bireyler başta sosyal, kültürel ve çevresel olmak üzere birçok faktörden etkilenmektedir^{3,20-24}. Bu çalışmada öğrencilerin Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü' nü bölümün niteliği ve kişiye uygunluk, puan faktörü, afet geçmişi ve yönlendirme nedeniyle seçtiği belirlenmiştir. Aydemir'in (2018) çalışmasında öğrencilerin %70'inin üniversite bölümü tercihinde bölümün kendi ilgi alanlarına uygun olmasının rol oynadığı tespit edilmiştir. Aynı çalışmada öğrencilerin yarısından fazlası ailelerinin yönlendirmesinin bölüm seçiminde etkili olduğunu belirtmiştir²⁴. Şahin ve ark. (2020) yaptığı benzer bir çalışmada hemşirelik öğrencilerinin hemşirelik bölümünü seçme nedenleri incelenmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgularda "hemşirelik mesleğine ilgi" ve "meslek-kişilik arasındaki bağ" ın meslek seçiminde etkili olduğu görülmüştür². Benzer şekilde Demirci'nin (2017) çalışmasında kişilik özelliklerinin bölüm seçimine yön verdiği belirlenmiştir²⁵. Sertel ve ark.'nın (2017) yaptığı çalışmada öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun okul tercihlerinde sınav puanlarının etkili olduğu tespit edilmiştir²⁶. Karademir ve Yılmaz'ın (2020) çalışmasında da okul öncesi öğretmenliği bölümünü tercih eden öğrencilerden büyük bölümü, çocuk sevgilerinin ağır bastığını ve okul öncesi öğretmenliğin bu nedenle kendilerine uygun olduğunu belirtmiştir²⁰. Öğrencilerden biri bu düşüncesini "Çocukları çok seviyorum ve mesleği yapacağıma inandığım için seçtim." şeklinde ifade etmiştir²⁰. Erkuş ve ark.'ın (2020) yaptığı çalışmada, öğrencilerin bölüm seçerken mezuniyet sonrası iş olanaklarına dikkat ettiği bulunmuştur²⁷. Bulgularımızdan farklı olarak Bardakçı (2019) çalışmasında, tercih edilecek olan üniversite bölümünün, öğrencinin ailesine yakınlığı tercihleri etkileyen bir etmen olarak saptanmıştır²⁸. Meslek seçiminde bireylerin geçmişte yaşadıkları etkili olabilir. Yaşanılan problemlerin insanlarda oluşturduğu etkilerin çözümü için bireyler kendini geliştirmek ve insanlığa yardımcı olmak isteyebilir. Geçmişte Elazığ Depremi' ni yaşamayan, bir öğrencinin Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümünü seçmesinde etkili olduğu saptanmıştır. Bulgularımız literatürle genel olarak uyumludur.

Kariyer günleri ve tecrübe paylaşımı etkinlikleri, meslek hayatına geçiş yapmaya hazırlanan öğrencilerin meslek ve uzmanlık alanı seçimi yapmaları için düzenlenen etkinliklerdir⁸. Çalışmanın yürütüldüğü Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü birçok kurum ve kuruluşta görev yapabilecek personeli yetiştirme amacı güden bir bölümdür. Ancak bu kurum ve kuruluşlar farklı bilgi ve becerilere sahip olmayı zorunlu kılar. Bölümde öğrenim gören öğrencilerin de birbirinden farklı özellikleri olması nedeniyle öğrenim süreçlerinde mezuniyet sonrası hangi alanda devam edeceğine karar vermesi gerekmektedir. Bu açıdan bakıldığında kariyer günleri ve

tecrübe paylaşımı etkinlikleri fayda sağlayabilir. Bu çalışmada, düzenlenen etkinliklerin öğrencilerde meydana getirdiği etkiler “bilgilenme ve bilinçlenme”, “motivasyon”, “meslek algısı” ve “belirsizliğe karşı netlik” temaları altında toplanmıştır. Kurnaz ve Bozkurt’un 2022 yılında yaptığı bir çalışmada okul psikolojik danışmanlarının kariyer gelişimi ve planlama programlarının etkilerine ilişkin olarak olumlu düşüncelere sahip olduğu görülmüştür²⁹. Psikolojik danışmanlardan biri “Yapılan geziler, meslek tanıtım günleri motivasyon açısından fayda sağlıyor. Yetenek ve ilgilerini keşfederek doğru hedefler oluşturmak vakit kazandırıyor.” şeklinde düşüncesini ifade etmiştir²⁹. Psikolojik danışmanların bu etkinliklere ilişkin görüşlerinin incelendiği farklı bir çalışmada katılımcılardan biri düşüncesini “Okul rehberlik servisi ile işbirliği yapılarak öğrencilerin meslekleri tanıma konusunda bilgi ve becerilerinin artırılması için panoların düzenlenmesine, meslek tanıtım günlerine, meslek elemanları ile bir araya gelmeye ihtiyaç duyuluyor.” şeklinde ifade etmiştir²⁹.

Kariyer paylaşımı vb. etkinlikler farklı yöntemlerle uygulanabilmektedir. Ancak katılımcıların etkinlikten beklentileri farklı olabileceğinden her yöntemin olumlu ve olumsuz yönleri karşımıza çıkabilir. Bu çalışmada öğrencilerin etkinliğin uygulanma şekline yönelik eleştirileri ve etkinliğe yönelik olumlu geri dönütleri tespit edilmiştir. Etkinliğin uygulanış biçimiyle ilgili ifadeler arasında etkinliğin çevrimiçi yerine yüz yüze yapılması, etkinlikte bahsedilen kurumlara ziyaretlerin düzenlenmesi, daha fazla sayıda konuşmacının yer alması ve konuşmacıların sunum sırasında meslek hayatlarındaki faaliyetleri video gösterimi şeklinde sunmaları yer almaktadır. Ayrıca Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü’nde öğrenimini sürdüren üst sınıftaki öğrencilerin de deneyimlerini paylaşmaları önerilmiştir. Psikolojik danışmanların kariyer planlama etkinliklerine yönelik görüşlerinin incelendiği bir çalışmada danışmanlardan biri “Bazı kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapıp öğrencilerin çalışma sahasını ziyaretleri olabilir.” şeklinde kurum ziyaretlerinin önemini vurgulamıştır³⁰. Musal’ın 2018 yılında yaptığı bir çalışmada akran danışmanlığı programının birinci dönem öğrencilerin okula uyumu üzerine etkisini incelemiştir³¹. Çalışma sonucunda elde edilen verilere göre akran danışmanlığı, öğrencilerin fakülte ve öğretim sürecine uyumunu olumlu yönde etkilemektedir³¹. Farklı çalışmalarda da akran mentorlüğünün yeni öğrenciler üzerinde motivasyonu artırıcı etki sağladığı ve ilgili konularda bilgi alabilme konusunda öğrencilerin daha rahat davranabildiği görülmüştür^{32,33}.

Bu çalışmada öğrencilerden etkinliğin yüz yüze yapılmasına yönelik geri dönütler alınmıştır. Etkinliğin yüz yüze yapılması gerekliliği ise internet/cihaz problemleri nedeniyle etkinliğe etkin katılım sağlayamama, soru sorma konusunda motive olamama ve konuşmacılarla göz teması kuramama gibi sebeplere dayandırılmıştır. Yapılan bir çalışma kapsamında uzaktan eğitim sürecinde bilgisayar kullanım imkanı ve motivasyon düzeyinin başarı üzerinde birincil etkiye sahip olduğu saptanmıştır³⁴. Bunun yanında çalışmalardan bazıları uzaktan eğitim ve etkinliklerin avantaj ve dezavantajları olduğunu göstermektedir. Çalışmalardan bazılarında uzaktan eğitim gibi etkinliklerin öğrenci motivasyonunu, dikkatini ve öğrenci-öğretimci etkileşimini olumsuz yönde etkilediği belirtilirken^{35,36}, Şahin ve Tekdal’ın 2005 yılında yaptığı meta

analizde uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime oranla daha etkili etkili olduğuna yöneliktir³⁷. Bulgularımız literatürle genel anlamda uyumludur.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Yapılan çalışma kapsamında öğrencilerin puan faktörü, yönlendirilme, afet geçmişi ile birlikte bölüm niteliği ve kişiye uygunluk gibi faktörlerin bölüm ve meslek seçiminde etkili olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm ve ileride yapacakları mesleğe yönelik bilgi ve bilinç düzeylerini artırarak, mesleki algılarında pozitif yönde etki yaratmayı amaçlayan bu etkinliğe yönelik katılımcılardan genel olarak pozitif dönüşler alınmıştır. Etkinliğin uygulama yönü ile ne şekilde geliştirilebileceğine dair sorulan sorular ise etkinliğin daha kalıcı etkiler oluşturması adına ağırlıklı olarak yüz yüze gerçekleştirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bunun yanı sıra çevrimiçi olması durumunda ise dezavantajları en aza indirecek şekilde yürütülmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Öğrencilerin uygulama sürecinde vurguladıkları bir başka husus ise etkinlik ile birlikte kurum ziyaretlerinin gerçekleştirilmesinin gelişim, adaptasyon gibi süreçlerde etkili olacağını vurgulamaktadır. Bir başka öneri olarak ise bölümde öğrenim gören üst sınıf öğrencilerinin de bu etkinliklerde konuşmacı olarak yer almalarına yöneliktir. Bu düzenlemelerin, sonraki etkinliklerde dikkate alınmasıyla bölüme yeni başlayan öğrencilerin bölüme uyumlarının artırılmasının yanı sıra ve öğrencilerin kariyer planlarını en baştan şekillendirerek yol haritalarını çizmeleri sağlanabilir. Çalışmanın sonucunda ayrıca;

- Etkinliğin her eğitim-öğretim yılı başlangıcında tekrarlanması,
- Etkinliğin mümkünse birçok bölüm ve meslek grubu tarafından düzenlenerek bir kültür haline gelmesi,
- Etkileşimi en üst düzeyde tutarak öğrenci ve meslek mezunları arasında network oluşturacak bir sürece öncülük etmesi,
- Etkinlik sonunda alınan geribildirimlere göre sonraki etkinliklerin düzenlenmesi gibi hususlar gözetilmelidir.

Etik

Etik komite onayı: Çalışma Artvin Çoruh Üniversitesi Bilişimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu tarafından etik açıdan onaylanmıştır (Sayı: E-18457941-050.99-72796)

Bilgilendirilmiş onay: Var.

Akran İncelemesi

İç ve dış inceleme yapılmıştır.

Yazarların Katkısı

KD, konu seçimi, çalışma tasarımı, literatür taraması, verilerin toplanması, verilerin analizi, verilerin yorumlanması, makalenin yazımı, makalenin eleştirel gözle incelenmesi ve makalenin revize edilmesi; EB, literatür taraması, verilerin toplanması, makalenin yazımı, makalenin eleştirel gözle incelenmesi ve makalenin revize edilmesi

Çıkar Çatışması

Yazarlar herhangi bir çıkar çatışması beyan etmemektedir.

Finansman

Herhangi bir kurumdan fon desteği alınarak yapılmamıştır.

REFERENCES

- Bölükbaş N. Occupational Selection of Nursing Students and The Effecting Factors. *Ordu University Journal of Nursing Studies*. 2018; 1(1), 10-17.
- Şahin A., Çelik D., Kocakaya R., Canbulat Şahiner N., Genç M. Determining The Factors That Affect the First Year Students' Professional Choice: A Qualitative Study. *Journal of Health Sciences and Research*. 2020; 2: 1-11.
- Korkut Owen F., Kepir D., Özdemir S., Ulaş Ö., Yılmaz O. Üniversite Öğrencilerinin Bölüm Seçme Nedenleri. *Mersin University Journal of The Faculty of Education*. 2012; 8(3): 135-151.
- Tezcan F. Career Choice and Future Expectations of University Youth: Case of Faculty of Letters of Akdeniz University. *International Journal of Society Researches*. 2018; 8: 27-57.
- Aslan Z. Türkiye'de Afet Yönetimi Lisans Programlarının Delphi Çalışması İle Değerlendirilmesi, 2021.
- Afzal H., Ali I., Khan M.A., Hamid K. A Study of University Students' Motivation and Its Relationship with Their Academic Performance. *International Journal of Business and Management*. 2010; 5: 80-88.
- Shafiei A., Maleksaeidi H. Pro-Environmental Behavior of University Students: Application of Protection Motivation Theory. *Global Ecology and Conservation*, 2020; 22: 1-10.
- Eşitti B., Buluk B. The Role of Career Days Activities in the Future of Students: A Research on Tourism Management and Guidance Undergraduate Students. *Journal of Travel and Hospitality Management*, 2018; 15: 38-56.
- Alkan N. High School Students' University Preferences: Department Info Sessions s A Career Exploration Method. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*. 2014; 5(41): 61-74.
- Işık, M. F., Tokgöz, L., Işık, Z.. Öğrencilerin Kariyerleri İle İlgili Karar Verme Süreçlerinde Kariyer Günleri Etkinliklerinin Rolü: Atatürk Üniversitesi Turizm Fakültesi Örneği. *Journal of Humanities and Tourism Research*. 2022; 12(2): 300-316.
- AYAYDER, Acil Yardım ve Afet Yöneticisi Kimdir? <https://www.ayayder.org/icerik/acil-yardim-ve-afet-yoneticisi-kimdir>, 12.05.2024.
- Köklü N. Eylem Araştırması. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences*. 1993; 26: 357-365.
- Pietkiewicz I., Smith J.A. A Practical Guide to Using Interpretative Phenomenological Analysis in Qualitative Research Psychology. *Psychological Journal*. 2014; 20(1): 7-14.
- Tong A., Sainsbury P., Craig J. Consolidated Criteria of Reporting Qualitative Research (COREQ): A 32-Item Checklist for Interviews and Focus Groups. *International Journal for Quality in Health Care*. 2007; 19(6): 349-357.
- Başaran Y. K. Sosyal Bilimlerde Örnekleme Kuramı. *The Journal of Academic Social Science*. 2019; 47(47): 480-495.
- Başkale H. Nitel Araştırmalarda Geçerlik, Güvenirlik ve Örneklem Büyüklüğünün Belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*. 2016; 9(1): 23-28.
- Creswell JW, Poth CN. Qualitative Inquiry and Research Design: Choosing Among Five Approaches. *Sage Publications*. 2016.
- Uzun P, Avcı E, İğrek S, Yıldız ÖÜB. Nitel Araştırmalarda Geçerlik ve Güvenirlik Stratejileri Değerlendirme Çerçevesi. Eğitim ve Bilim-7, (Edt. Aysel Kızılkaya Nam-ı). 2021: 7-23.
- Yaşar M.. Nitel Araştırmalarda Nitelik Sorunu. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2018; 5(2): 55-73.
- Karademir A., Yılmaz H.B. Reasons and Opinions of The Students Who Have Received Pre-School Teacher Education as A Second University. *Journal of Bayburt Education Faculty*. 2020; 15; 363-384.
- Baran G.G. Turist Rehberliği Mesleğini Seçme Nedenleri. *Uluslararası Yönetim ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 2019; 6(12): 26-34.
- Öztürk Z., İlman E. A Survey on The Choice of Field of Study, Expectation and Motivation Levels of Two Groups of Students Endolled in The Departments of Health Management and Health Business Administration. *Hitit University Journal of Social Sciences Institute*. 2015; 8: 71-93.
- Ulaş Ö., Demirtaş Zorbaz S., Dinçel E.F., Çiftfiliz Kınay G., Coştur R. Factors Effecting Private High Schools Students' Career Choice. *Abant İzzet Baysal University Journal of Faculty of Education*. 2017; 17: 441-456.
- Aydemir L. An Analysis of the Factors That Determine the Profession Preferences of University Students. *Journal of Social Sciences of Mus Alparslan University*. 2018; 6; 713-723.
- Demirci M. Üniversite Öğrencilerinin Bölüm Tercihlerinin ve Tercih Sonuçlarının İstatistiki Analizler İle İncelenmesi. *BEU Akademik İzdüşüm*. 2017; 2(1): 23-40.
- Sertel E., Yıldırım H., Özmen Akyol S. Reasons of School Preferences and Compliance Situations of Vocational School Students: Sivrihisar Sample. *Mehmet Akif Ersoy University Journal of Social Sciences Institute*. 2017; 9(21): 101-117.
- Erkuş H., Oral T., Sever S. Üniversite Öğrencilerinin Bölüm Tercihlerini Etkileyen Faktörler Üzerine Bir Çalışma. *Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 2020; 10(20): 261-275.
- Bardakçı S. Öğrencilerin Üniversite ve Bölüm Tercihlerini Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri MYO Örneği. *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*. 2019; 20(2): 1-19.

29. Kurnaz Ö., Bozkurt, E. Opinions of Psychological Advisors on the Application of Career Education Programs in Schools and the Works Done. *Journal of Research in Education and Teaching*. 2022; 11: 71-78.
30. Erdemir S., Kutlu M. Examining the Opinions of School Psychological Counselors On The Career Guidance System: A Qualitative Study. *İnönü University Journal of The Graduate School of Education*, 2022; 9: 1-16.
31. Musal B. Peer mentoring program in Dokuz Eylul Faculty of Medicine: A Two-year Experience. *Tıp Eğitimi Dünyası*. 2018; 17(53); 5-12.
32. Gülfidan C., Çoşkun A., Yıldız U., Nalça C., Böğürücü C. Lisansüstü Öğrenciler Arasında Yapılan Çevrimiçi Akran Mentorluğun Sürdürülebilirliğini Etkileyen Unsurlar. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2019; 16(1): 910-942.
33. Baranik L. E., Wright N. A., Reburn K. L. Mentoring Relationships in Online Classes. *Internet and Higher Education*. 2017; 34: 65-71.
34. İbicioğlu D., Antalyalı Ö. L.. Uzaktan Eğitimin Başarısında İmkan Algı Motivasyon ve Etkileşim Faktörlerinin Etkileri: Karşılaştırmalı Bir Uygulama. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 2005; 14(2): 325-338.
35. Duman S. N. Salgın Döneminde Gerçekleştirilen Uzaktan Eğitim Sürecinin Değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*. 2020; 49(1): 95-112.
36. Köksal Z. N., Günay M. Pandemi Döneminde Online Eğitimin Etkileri Ve Öğrenci Görüşleri: KKTC Üniversite Öğrencileri Örneği. *Journal of Public Economy and Public Financial Management*, 2022; 2: 19-30.
37. Şahin M. C., Tekdal M. İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitimin Etkililiği: Bir Meta-Analiz Çalışması. *Akademik Bilişim*. 2005; 2: 1-11.